

ede zijn, dat zij
en moge. Want
er de daad er
out niet smake-
de genade van
ij verzoeking
onzer Univer-
zijn vriendelijk
nieuwen jaar-
in eenig op-
rekking staan,
en den heili-
alle kracht te
W. HOVY.

S
TION

adelijke

IJN

iken.)

Reaohen van

à 10.45;

Koloniën.

KAMP,

AMSTERDAM.

CHE

IDEL

KER

Iversom.

BETALING.

en.

HEEREN,

zels.

Prijscourant.

& Co.,

veren MUNTEN

DEPOSITO met

lizzend Gulden

pressen.

ol"

io.

franco per

& ZOON.

erdam.

.

Eenigheid,

benevens het

ke Religie,

A. A. RENIER

de Vijftiende.

€ 9.50, 50

band 10.50.

er voor hand-

visie.

byterian and

A.

de druk. Prijs

Universiteit

ene Facul-

gehouden ter

rgadering der

wijs op Gere-

erlost."

50.

land.

igstuk

gie.

OCIAAL

inbee 1891.

it »De Stan-

3», 50 ex.

De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatblad N°. 124).

Zondag 14 Januari 1894. N°. 838.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonneementen en Adver-
tentien aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Amsterdam.
Inzendingen die later dan Donderdag 's namiddags te 12 uren worden ontvangen
kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementenprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke
nummers aan het Bureau 10 Cent.
Abonneementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren
enz. en aan het Bureau te Amsterdam.
Advertentie: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elke regel meer 15 Cent.
Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verslagen van Vereenigingen 10 Ct. p. regel.

De eerste Bede.

ZONDAGSAFDEELING XLVII.

Laat uw licht alzoo schijnen voor
de menschen, dat zij uwe goede
werken mogen zien, en uwen Vader,
die in de hemelen is, verheerlijken.
Matth. 5: 16.

II. (Slot).

Als ge het heilige voor de hondkens
werpt en uw paarden voor de zwijnen, dan
ontwijft en ontheiligt ge het hoogere. Gemis
aan schuchtheid in het heilige doet aan
het heilig karakter tekort. Wie bloemen in
slib en schimmel neerlegt of met edele dru-
iventrossen zijn alker bemest, vergrijpt zich
aan den hoogen rang, dien bloem en druif
in ons leven inneemt. Onze vaderlandsche
vlag wordt ontheiligt, als ge er tarwezakken
van naait, en de uniform van den krijgs-
man, zoo hij ze straffeloos door den vijand
schenken laat. Tot op zekere hoogte kunt
ge daarom zeggen, dat er ook vele aard-
sche dingen zijn, die we eeren moeten door
ze in hun rangorde te laten, en die we ont-
eeren en ontwijden, zoo we ze vermengen
met wat lager en gemeener is. En ditzelfde
geldt nu, maar in volstrektten zin, van den
Naam uws Gods. Die Naam staat hoog in
rangorde boven al wat onder den hemel
genoemd wordt, en daarom onteert, ontwijdt
en ontheiligt ge dien Naam, zoo ge hem
achteloos liggen laat, niet erkent in zijn
eenige hoogheid, of hem in zijn glans door
de bijmengelen uit uw menscheijk leven
verdonkert. Maar niet ontheiligen is hier niet
genoeg. Ook in stellingen zin moet die Naam
geheilig worden. Zoomin als een krijgsman
er mede af is, zoo hij de vlag of het vaand-
el niet rechtstreeks beledigt, maar krach-
tens zijn ambt geroepen is, om overal waar
dat vaandel aangerand of bedreigd wordt,
er zijn leven voor te stellen, zoo ook is elk
krijgsknecht des Heeren gehouden in even
stelingen zin voor de opzettelijke heiliging
van Gods Naam op te komen. Die Naam
is heilig, en daarom moet hij ook heilig door
ons worden gehouden, want aan ons, 's Hee-
ren volk, is die Naam toevertrouwd, en
daarom zal hij ook van onze hand geëischt
worden. Dit positieve heiligen, in recht-
streekschen zin, onderscheidt nu de Cate-
chismus in drieërlei handeling: in heiligen,
roemen en prijzen. Eerst heiligen in engeren
zin, als heilighouding van Gods Naam voor
ons eigen besef, en in ons eigen bewust-
zijn. Dan roemen, door het verheerlijken van
de heilichheid van dien Naam bij anderen.
En eindelijk prijzen, door het voor God
zelf in gebed en lofheid uit te spreken, hoe
heerlijk zijn heilige Naam op aarde is.

Over het eerste is thans genoeg gezegd.
Het licht van Gods openbaring straalt uit
God in deze wereld in, en dat uitstralend
licht is zijn heilige Naam. Wie nu dit uit
God in de donkerheid der wereld instra-
lend licht, niet ontwijkt maar opvangt, niet
verdonkert maar in zijn glansen laat uit-
komen, en niet vermengt maar in zijn volle

zuiverheid op zijn bewustzijn laat instralen,
die heilige Gods Naam voor zijn eigen
besef. — Maar dit is niet genoeg. We zijn
geen eenlingen op aarde. We staan niet
ieder op zich zelf. We leven als menschen in
onderlinge menscheijke gemeenschap met
elkander, en de Naam Gods, dat uit Hem
ons toestralend licht van zijn deugden, raakt
ons als menschen gemeenlijk. Is er onder de
dingen der aarde iets dat ons boeit door
zijn schoonheid, dan kunnen we dat niet
voor ons houden, maar dringt een prikkel
in ons binnenste ons, om anderen daarop te
wijzen, om anderen daarvan mede te laten
genieten, en het voor anderen oor uit te
roepen, hoe schoon het is. Wie dus waar-
lijk onder den vollen indruk van Gods hei-
ligen Naam verkeert, en door den glans van
zijn licht, en den luister zijner deugden ge-
boeid en bekoord is, die kan er niet van
zwijgen, die moet het voor anderen uitspre-
ken, en in dit uitspreken voor anderen bestaat
nu die tweede actie, die heet het roemen van
Gods Naam. Een naam dient om genoemd,
niet om verzwegen te worden, en daarom
komt eerst als we dien naam niet slechts in
ons opvangen, maar ook uit ons terugkaatsen,
het eigenlijke wezen van den naam tot zijn
recht. — En eindelijk moet hier het prij-
zen bijkomen. Niet maar voor ons zelven
van Gods Naam genieten, en bij anderen
dien Naam verheerlijken, maar ook in aan-
bidding en lofzang dien heerlijken Naam onzes
Gods grootmaken voor zijn eigen Godde-
lijk oor. Niet maar zelf dien Naam kennen, en
bij anderen dien Naam roemen, maar ook God
den Heere met dien Naam boven allen
naam toespreken, en Hem aanbidden in zijn
Goddelijke deugden. Het prijzen
van uw God als ge alleen zijt, en in uw
biddel op de knieën ligt, en het prijzen
van uw God als ge met anderen samen
zijt, en de psalm des lofs van aller lippen
ruischt.

Naar deze drie nu, naar dit heiligen,
dit roemen en dit prijzen van zijn God,
verlangt Gods kind inwendig. Hij weet
dat het zoo moet, en hij vindt het schoon.
Maar op de proef bezwijkt hij telkens.
Allerlei onheiligen vermengt zich op den
bodem van zijn hart met dien heiligen
Naam. Telkens zwijgt hij bij anderen van
Gods heerlijken Naam als het zoo moet
geweest zijn, indien hij dien Naam ge-
noemd had. En ook zoo telkens bidt hij
zonder aanbidding, dat hij wel zijn God ter
hulpe roept in zijn nood, maar het genot der
aanbidding niet kent. En deze droeve ziels-
ervaring, dit onheilig en koud en achteloos
bevinden van zijn hart, waar het dien eigen
Naam zijns Gods geldt, dit is het wat hem nu
zijn toevlucht tot zijn Vader in de hemelen
doet nemen, en hem, vóór alle andere bedea,
die ééne bede doet slaken: Geef, geef aan
mij, die de kracht er toe mis, de kracht, de
zielskracht, dat ook ik uwen Naam moge hei-
ligen. Wat zoo sterk tegen u pleit, is dus
niet zoozeer, dat ge in het heiligen van
Gods Naam nog zoo veelzins te kort
schiet. Dit zal tot aan uw einde zoo blij-
ven. Volprezen wordt Gods heilige Naam

noot door een menschenkind op aarde. Daar
zijn de hemelen voor en de vergadering
der volmaakt rechtvaardigen. Maar dit is
het bedenkelijke, dat zoo velen, terwijl ze
weten, hoe weinig ze van dit heiligen van
Gods Naam bekommerd zijn, niet eenmaal
hun toevlucht tot hun God nemen, noch
zijn genade invoeren, om van die onver-
schilligheid verlost te worden. Te beden-
kelijker zelfs is dit kwaad, waar een ieder
van kindsbeen af het Onze Vader heeft
gekennd, en Jezus, die onzen zielsnood wel
inzag, ons vóór alle andere bedea, juist dat:
Uw Naam worde geheiligd, als eerste
bede, als de bede die het eerst en als van-
zelf uit de ziel moest oprispen, op de lip-
pen van zijn discipelen en van zijn kerk
heeft gelegd.

Doch ook hiermee is de heiliging van
Gods Naam nog niet voleind. Niet slechts
toch rechtstreeks, maar ook zijdelings kan
de Naam onzes Gods door ons ontheiligt
of geheiligd worden. Immers niet slechts het
woord onzer lippen, maar ook heel ons
leven, is, of we willen of niet, een getuige-
nis, en deswege of een getuigenis dat strekt
om den Naam onzes Gods te heiligen of
een getuigenis, dat er op uitloopt, dat de
Naam onzes Heeren wordt ontheiligt. Wie
en man als Johannes den Dooper met He-
rodes vergelijkt, gevoelt terstond dit onder-
scheid. Johannes de Dooper was een man
die het van Gods Naam uitgestraalde licht
opving, en het zoo liet uitstralen, dat de
menschen er het afschijnsel van zagen, en
dat er zijn God om verheerlijkt is. Hij deed
metterdaad wat Jezus later zijn discipelen
leerde: Laat uw licht alzoo schijnen voor
de menschen, dat zij uw goede werken zien
mogen, en God verheerlijken. Hij verkond-
igde metterdaad de deugden van Hem, die
hem geroepen had uit de duisternis tot zijn
wonderbaar licht. Of, om in de taal van
den Catechismus te spreken, »Hij schikte
en richtte metterdaad zijn leven», gedachten,
woorden en werken, op zulk een manier, dat
Gods Naam om hem niet gelasterd, maar
veeleer geprezen en grootgemaakt is, en
nog steeds wordt. Dat nu ook dit op
Gods Naam slaat, is duidelijk; immers het
eenige, dat ons onderscheidt, is juist de
Naam des Heeren, die op ons en in ons
hart gelegd is. Een ander licht hebben we
niet. In dien Naam is al ons heilig privi-
legie. Leefden we nu voor aller menschen
oog verborgen, dan zou toch nog ons leven
dien Naam heiligen of ontheiligen, omdat
we ook voor het oog van Gods heilige engelen
leven, en we geroepen zijn in de gemeente
en door de gemeente aan de engelen be-
kend te maken de veelvuldige wijsheid Gods.
Er wordt hier dus volstrekt niet enkel op
uw openbare leven voor het oog der men-
schen, maar ook wel terdege op uw verbor-
gen leven in de eenzaamheid gedoeld. Toch
spreekt dat openbare leven hier het sterkst,
omdat het de voor ons meer waarneembare
gevolgen heeft, dat Gods Naam of geprezen
of gelasterd wordt. We leven toch niet in
een hoek, maar zoo, dat anderen ons waar-

nemen. Ze weten, dat we den Christus
belijden. Om die belijdenis wordt er te
sterker en te scherper op ons gelet. En al
naar gelang nu het getuigenis dat van ons
leven uitgaat, den Naam des Heeren ver-
donkert of in het licht stelt, ontvangt Gods
heilige Naam bij anderen smaad of eere.
Let er nu op, dat onze Catechismus on-
derscheid maakt tusschen ons leven als zoon-
danig, en tusschen onze »gedachten, woorden
en werken», die van dat leven de uiting zijn.
Onze gedachten, woorden en werken zijn
de druppelen die uit de fontein ontspringen,
maar ons leven is die fontein zelf. En dat
leven nu zult ge schikken en richten. Het
beeld is aan den boogschutter ontleend, die
een doel kiest, waarop hij mikt, en nu den
pijl eerst op den boog schikt, daarna richt,
en dan afschiet. Zoo nu moet ook uw
leven, als geheel genomen, geheel uw per-
soonlijk bestaan een doel hebben. En om
dat doelwit te treffen, moet ook gij uw
leven eerst schikken, dan richten op het
gekozen doel, en daarna zijn werking laten
hebben. Een zeer hooge opvatting, die,
helaas, bij maar al te velen ontbreekt. Al
veel is het, zoo iemand zoover kwam, dat
hij niet alleen op zijn daden, maar ook op
zijn woorden, en zelfs op zijn gedachten gaat
letten. Maar om nu nog dieper te gaan,
en ook met zijn leven zelf, met zijn per-
soonlijk bestaan, met zijn karakter, zijn tem-
perament en zijn stemming te gaan rekenen,
is iets, wat bij de meesten zelfs niet op-
komt. En toch toont het leven der dieper
ingeleide kinderen Gods, dat ook dit wel
waarlijk vanzelf uit den drang der godza-
ligheid opkomt. Gedurig wees Jezus ons
op ons hart, omdat uit dat hart de uit-
gangen des levens zijn. Neen het is niet
genoeg, dat ge uwen God liefhebt met uw
gedachten, woorden en werken; liefhebben
zult ge den Heere uwen God zelfs allereerst
met uw hart, dieper nog met uw ziel, en
wat is dat anders, dan dat uw persoonlijk
bestaan zelf, uw karakter, uw inborst, uw
inwendig wezen van de liefde Gods door-
gloeit moet zijn?

Wat hiermede bedoeld wordt, merkt ge
het best aan anderen. Ge kent menschen,
wier verschijning als zoodanig, ook al zeg-
ge ze nog geen woord, u weldadig aan-
doet; en ge kent er anderen, die een pijn-
lijken indruk op u maken. In den één tast
en voelt ge dat ge te doen hebt met een karak-
ter, met een welaaangelegde persoonlijkheid,
en in den ander hebt ge te doen met een ge-
dachteloos leven, iets van den vlinder, die van
blad op blad vliegt, en alle innerlijke
eenheid, alle innerlijke zielskracht en alle
innerlijke zielsrichting mist. Zoozeer nu
het ééne u aantrekt, zoo stoot het andere
u af; en aldus erkent ge onbewust, dat
zulk een karakter, zulk een innerlijke levens-
eenheid, zulk een levensdoel en levensrich-
ting te bezitten schoon een goed, en dus
ook voor u noodzakelijk is. — Voor alle over-
spanning wachte men zich hier nu bij. Er
is verschil tusschen mensch en mensch. De
één is rijker van brein door God geschapen

dan de ander. De één kleeft als een zee-
kasteel de golven, en de ander drijft als
een boot achteraan. Het zou dus dwaas
zijn, zoo elk kind van God zijn hand uit-
streckte naar de tien talenten. Gods vrijmacht
gaf den één tien, den ander vijf, weer een
ander drie, en aan de meesten slechts één
talent. Dat schikken en richten van ons
leven moet dus door een iegelijk in zijne
mate geschieden, en wie, door veel roman-
lectuur bedorven, zich geprikkeld voelde,
om al is hij klein, toch een groote figuur
te wezen, en daartoe op zijn teenen zich
uitrekte, zoo geen behaaglijken noch wel-
dadigen, maar eer een lachverwekkenden in-
druk maken. Het: »een iegelijk in zijn mate»
mag daarom ook bij het Christelijk karak-
ter niet uit het oog worden verloren, want
ook de Heilige Geest deelt zijne gaven vrij-
machtig uit, aan een iegelijk gelijk Hij wil.
Maar dat deert niet. De veldliele heeft
evengoed een eigen karakter als de hoog-
opgaande palm of cederboom. De kleine
planeet Mars bezit evengoed een rijke tinteling
van licht als de reusachtige Uranus of Satur-
nus. En daarom geldt het zelfs, van de minsten
onder de broederen of zusters, dat ook zij
van God een eigen leven ontvangen heb-
ben, en dit eigen innerlijk zielsbestaan
hebben te schikken en te richten.

De drang hiertoe komt vanzelf voort uit
het innerlijk besef van uitverkoren te zijn.
Uitverkoren zijn beteekent zich volstrekt
niet alleen, dat we uitverkoren zijn tot zalig-
heid. Wie het zoo verstaat, beschouwt de
uitverkiezing als geschied alleen om onzent-
wille. En dit nu mag niet. Ook de uitverkie-
zing is een werk waarvan de regel geldt,
dat God alle ding in de eerste plaats doet
om zich zelfs wille. En daarom is de uit-
verkiezing tevens de uitverkiezing tot een
roeping, tot een dienst, tot een eigen taak,
die in het Koninkrijk Gods, nu hier en straks
daarboven, voor u is weggelegd. Juist om-
dat onze Calvinistische vaders dit geloof-
den en gevoelden, blinkt er in heel hun
optreden zulk een veerkracht en doortas-
tenheid. Juist daardoor hebben ze wonder-
ren verricht en de wereld verbaasd door
hun betoon van moed en wilskracht. Dit
geloof scherpte hen en maakte hen tot hel-
den. Het tobben over hun staat kenden ze
daarom zooveel minder. Daar vervalt men
vanzelf in, als men zich de uitverkiezing
enkel ter zaligheid voorstelt. Dan toch is
het een uitverkiezing tot iets wat komen
moet in de onzekere toekomst. Dan ligt er
geen kracht in voor het heden. Dan grijpt ze
onze existentie niet aan, en kan ons tot
niets bezielen. Dan maakt ze lijdelijk,
tobben en doods. Ziet ge nu daaren-
tegen op onze oude schilderijen die
krachtige koppen van onze Calvinisten en
Puriteinen, dan gevoelt ge terstond dat er
in deze dappere mannen geen enkele zenuw
van lijdelijkheid slap hing, maar dat, juist
dank hun vast geloof van uitverkoren te zijn,
alles in hen trilde van hoogen, heiligen moed.
Wie in de uitverkiezing alleen een middel
ter zaligheid ziet, is zelfzuchtig en is alleen
op eigen toekomst bedacht, maar wie ze

halen, om te herroepen, ten einde zijn leven te redden.
Maar God belette dit. Zaterdag den 7en April 1554 is de
martelaar onthoofd, nadat eerst zijne boeken voor zijne
oogen verbrand waren.

JEAN FILLEUL en JULIAN LEVEILLÉ.

Op Zondag, den 15en April 1554, liepen twee mannen,
de een een schrijver, met name Jean Filleul en de
andere een nestelmaker, op den weg naar Desire en mijl
van Nevus, toen hun de prevot der Marchaux in het land
van Bourbonnois, den niet name Gilles le Peis, ontmoette.
Vermoedende, dat het gereformeerden waren, deed hij zich
voor of hij een hunner was, toen hij hen aansprak met
deze woorden: »Broeders, ik weet wel, waar gij heen gaat,
wees niet bevreesd ons dit mede te deelen, want wij willen
u zelfs met onze mantels bedekken en tegen slecht volk
beschermen.»

Na deze inleiding vernam hij kennis aan de waarheid
te hebben, terwijl hij hun met mooie woorden verzekerde,
dat hun geen kwaad zou geschieden. Om zijn rol te beter
te kunnen spelen, liet Peis twee dienaren voor zich uit
gaan, hun toelustende: »Gaat voort, hier moet gij ze
niet arresteren.» Daarna vroeg hij hen zeer vriendelijk:
»Waar gaat gij heen, broeders?» Zij antwoordden hem:
»Wij gaan naar Desire! De prevot vroeg hun daarop, of
zij niet verder gingen, waarop zij bevestigend antwoordden.
Toen hernam le Peis weer: »Gaaf gij niet naar Geneve
en neemt gij dit kleine kind en dat jonge meisje daar niet
meê naar toe?» Beiden antwoordden: »Ja». Ook vroeg le
Peis of hunne vrouwen daar niet waren. Toen zij ook
hierop bevestigend geantwoord hadden, sloot hij op de
vingers en riep zijne dienaren, hen bevelende de mannen
gevangen te nemen en naar Nevus te brengen. Toen zij
daar waren, ondervroeg hij ze weer, maar nu op een heel
andere wijze dan te voren. Hij vroeg hen namelijk naar
hunne belijdenis en wat zij te Geneve gingen doen. Zij
zeiden dat zij daar hun geestelijke voedsel wilden zoek-
den, aangezien zij dit niet in Frankrijk konden vin-
den, deels door de lasteringen en valsche leeringen
en het misbruik van de Sacramenten, welke zij in de
kerk vonden. In de stad Geneve was dit niet het geval,
omdat daar de zuivere leer werd gepredikt. Daar zij van

de sacramenten hadden gesproken, werden zij ondervraagd
over het gebruik er van en over de leer, die zij beweerde,
dat zoo zuiver te Geneve gepredikt werd. Eerst liep het
gesprek over de vraag, of zij niet geloofden dat Jezus
Christus in het brood van de hostie zoo was besloten, dat
het brood niet meer brood en de wijn niet meer wijn was,
maar werkelijk het lichaam en bloed van Jezus Christus
waren geworden. Hierop antwoordden de gevangenen,
dat zij geloofden, dat Jezus Christus, zooals geschreven
stond, ten hemel was geaven en ter rechterhand zijns
vaders gezeten, tot dat hij zou komen om te oordeelen de
levenden en de dooden, zooals de geloofsbelijdenis zeide.
En dat daarom het brood en de wijn altijd brood en wijn
bleven. Hierop werd hun gevraagd, wat zij beleden ont-
rent het Sacrament des Avondmaals. Hun antwoord kwam
geheel overeen met de belijdenis der gereformeerde kerk
op dat punt. De Mis, het Vagevuur en de Docht ver-
wierpen zij.

Na dit voorloopig onderzoek, bracht de Prevot ze
naar St. Pierre-le-Moutier, en leverde hen over aan den
halsrechter met de verslagen van het voorloopig onderzoek.
Opnieuw begonnen de ondervragingen. De gevangenen
bleven bij hunne belijdenis. Toen riep de rechter eenige
rechtsgeleerden tot zich om te beraadslagen wat men met
deze mannen doen zou. De gevoelen waren zeer verdeeld,
doch het meervoud was van oordeel, dat men hen uit Frank-
rijk moest verbannen en hunne goederen verbrand ver-
klaren (indien zij iets hadden). Doch de rechter, met name
Jean Bergeron, wilde hiervan niets weten, maar veroordeelde
hen om levend verbrand te worden nadat zij eerst onge-
kleed met een fakkel in de hand gedurende een hoog-
mis boete zouden hebben gedaan. Van dit vonnis kwamen
de martelaren in hooger beroep. Daarom gingen zij naar
Parijs, waar zij opnieuw streng werden ondervraagd. En
ook hier verheerlijkte zich de Heere in hunne standvastige
belijdenis. Want wel deed de gunst van vrienden veel
voor hen, wel kregen zij zelfs brieven van den koning waar-
bij bevolen werd het rechtsgeding opnieuw te onderzoe-
ken zonder het vorige in aanmerking te nemen, doch de
martelaren wilden geen duim breed afwijken van de waar-
heid Gods.

Gedurende hunne reis naar Parijs stierf Gilles le Peis,
die hen verrast en gevangen genomen had, op zeer beklag-
elijke wijze, aangegrepen door krankzinnigheid. Deze ge-

beurtenis verschrkten de meesten, terwijl anderen daarin
een oordeel Gods zagen.

Nadat de gevangenen van Parijs naar St. Pierre le
Moutier teruggebracht waren, werden zij den 15en Januari,
den laatste dag hun levens, weer voor den raad ge-
bracht. Daar werd hun gevraagd, of zij bij hun eerste
gevoelens bleven. Zij antwoordden van ja, want anders
zouden zij ontrouwde kinderen zijn. Toen las de griffier
het vonnis, dat te Parijs over hen geslagen was, voor.
Daaruit bleek, dat zij levend verbrand moesten worden
indien zij volharden. Ook moest hun dan de tong uitgesne-
den worden. Herriepen zij echter, dan moesten zij
alleen geworgd worden. Dit hoorende, zeiden de marte-
laren niet zonder minachting: gij wilt dat wij om een
kleine weldaad den Heere zouden verloochenen. Neen, dat
zullen wij niet doen. Hun vonnis behelsde drie beschul-
digingen: 1. zij hadden verkeerd gesproken van het Avond-
maal; 2. zij hadden den Doop valscheijk verloochend;
3. zij hadden God en de Heiligen gelasterd. Zij ontken-
den zoowel het een als het ander. Daarop zagen zij elkaar bemoei-
gend aan, en spraken: »Wij zijn bereid ons geheele lichaam aan
het vuur over te geven, om de geboden onzes Gods te onder-
houden. Desmaart zal slechts kort duren, maar dan zijn wij voor
eeuwig gelukkig.» De rechter dreigde hen met den allerwreed-
sten dood, maar zij beëidten niet. »Door den dood komen wij
aan onze erfenis. Na ontkleed te zijn waren zij 3 uren
lang met touwen aan elkaar gebonden. Gedurende dien
tijd zongen zij Ps. 16 en den lofzang van Simeon. Nog
eens trachtte de rechter hen door een inuisschen ontboden
monnik afvallig te maken. Maar deze werd door hen zoo
beantwoord, dat hij afdroop met de woorden: »Gaaf naar
den duivel! Een tusschen de gebonden handen gesloten
kruis haalden zij er met de tanden uit, zeggende, dat zij
een veel heerlijker kruis hadden.

Ofschoon hun de tongen waren uitgesneden, heeft men
hen duidelijk hooren zeggen: »Wij nemen nu afscheid van
de zonde, de wereld en het vleesch, nimmer zullen die
ons meer hinderen.»

Toen het vuur aangestoken was en hen had aangeraakt,
stierven zij, zonder dat men hen enige beweging heeft
zien doen.

DE GAAY FORTMAN.